

■ aktuálně

Zelená infrastruktura: IROP podporuje udržitelný rozvoj měst a obcí

Investice do zelené infrastruktury mají nejen estetický, ale hlavně zásadní ekologický dopad. Integrovaný regionální operační program (IROP), který v období 2021–2027 podporuje zelenou infrastrukturu ve veřejném prostoru měst a obcí, už ke konci ledna 2025 podpořil na 180 projektů v hodnotě 5,2 miliardy korun. Ide o řešení, která podporují udržitelný rozvoj a zlepšují kvalitu života obyvatel.

„Naším cílem je pomoci obcím vytvářet příjemnější a estetičtější prostředí pro život. Projekty zelené infrastruktury přinášejí konkrétní řešení pro adaptaci na klimatické změny a zároveň zlepšují každodenní život lidí v obcích a městech,“ vysvětluje ředitel Řídicího orgánu IROP Rostislav Mazal.

Podpora z IROP se zaměřuje na projekty, které zmírňují dopady klimatických změn, zlepšují kvalitu ovzduší nebo snižují tepelné ostrovy ve městech. Spektrum konkrétních opatření je široké – namátkou můžeme zmínit výměnu nevhodného povrchu za povrch umožňující vsakování a čištění srážkové vody, tvorbu nebo rozšiřování zelených ploch, instalaci retenčních nádrží a jiných vodních prvků. (red)

Celý článek najdete na webu www.moravskohospodarstvi.cz

Sněmovna přehlasovala Senát a schválila důležitou novelu energetického zákona Lex OZE III

NOVELA PŘINÁŠÍ FLEXIBILITU A ROZVOJ MODERNÍ ENERGETIKY. ALE I S PŘÍLEPKEM HROZÍCÍM SNIŽENÍM PODPORY PRO STARŠÍ FOTOVOLTAICKÉ ELEKTRÁRNY. TEN MĚNÍ PRAVIDLA HRY 15 LET PO UVEDENÍ ELEKTRÁREN DO PROVOZU.

Novela stojí na principech akumulace, flexibility a agregace flexibility. Díky tomu pomůže vyrovnávání odchylek v energetické síti a snížit závislost na fosilních palivech. „Změna umožní využívat flexibilitu daných zařízení a nabízet ji agregátorům flexibility za finanční odměnu. Cílem tohoto opatření je zvýšit stabilitu energetické sítě a snížit závislost na fosilních zdrojích,“ vysvětluje Malvína Urbánková z advokátní kanceláře Rowan Legal.

Z dat Evropské komise vyplývá, že flexibilita v energetickém systému může snížit náklady na energii pro koncové spotřebitele o 12 až 42 procent.

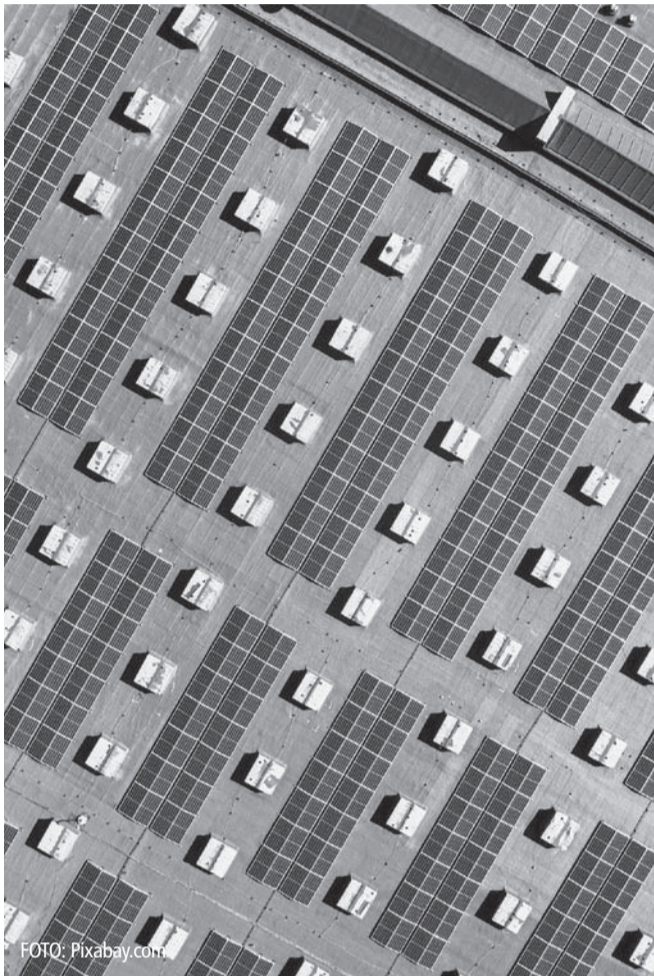

FOTO: Pixabay.com

„Sdílejší výrobci se dosud setkávali s diskriminační přístupem ze strany obchodníků, kteří je za sdílení elektřiny cenově penalizovali nebo jim sdílení ve smlouvách o výkupu zcela zakazovali. Nově však obchodníci nebudou moci sdílení zakázat a odlišné ceníky mohou uplatňovat pouze při existenci spravedlivého důvodu,“ doplňuje Eliška Bernová, právnička Unie komunitní energetiky.

■ Konec nekalých praktik

Obchodníci s energiemi musí stanovit tzv. index zajištění, z něhož vyjde, zda má obchodník nakoupen dostatek energií pro pokrytí potřeb zákazníků. „Díky tomu zabráníme nekalým praktikám a cílíme na to, aby se už neopakovala situace, jakou na konci mandátu minulé vlády pocítili lidé na 900 tisících odběrných míst při krachu Bohemia Energy,“ uvedl ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček.

Součástí schválené novely je ale i kontroverzní přílepek Ministerstva financí, který byl důvodem vrácení návrhu Senátem. Majitelé

fotovoltaických elektráren uvede-ných do provozu v letech 2009 a 2010 s výkonem nad 30 kWp nyní čekají nové administrativní povinnosti. Sami musí začít kontrolovat vnitřní výnosové procento a posuzovat, zda jejich elektrárny nepřekračují povolenou ziskovost.

„Pokud provozovatelé kontrolu neprovedou a nenahlásí výsledky včas (do čtyř měsíců od účinnosti Lex OZE III), mohou ztratit nárok na podporu úplně. Dospějí-li k tomu, že nárok na podporu nesplňují, jsou povinni se jí na základě individuálního posouzení vzdát. Při nesplnění těchto povinností hrozí vysoké pokuty,“ vysvětluje Iva Wenzel z advokátní kanceláře bvp Braun Partners.

Nové povinnosti mohou negativně dopadnout i na provozovatele jako jsou školy, nemocnice nebo obce. Podle Wenzel je tak možné, že právě proto ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček při diskusi v Poslanecké sněmovně oznámil, že chce v další novele energetického zákona známé jako Lex Plyn navýšit hranici pro individuální sebehodnocení přiměřenosti ze současných 30 kWp na 145 kWp.

Lex OZE III nyní čeká na podpis prezidenta. (veh)

Nová zelená úsporám 2025: Podpora předem a více možností pro renovace

Důraz na zateplení rodinných domů, narovnání podmínek pro různé technologie obnovitelných zdrojů energie, zvýšení dostupnosti podpory pro širší okruh žadatelů a zjednodušení procesu čerpání dotací – to jsou hlavní novinky v dotačním programu Ministerstva životního prostředí Nová zelená úsporám. Příjem žádostí v dotačních programech pro rodinné domy je znovu otevřen od 20. února 2025.

Nová zelená úsporám je dotační program na podporu snižování energetické náročnosti obytných budov, nízkoenergetické novostavby, obnovitelné zdroje a další

opatření v reakci na změnu klimatu. Maximální možná výše podpory závisí na rozsahu renovace a kombinaci úsporných opatření.

Změny nového kola programu se týkají pouze rodinných domů, podpora bytových domů pokračuje nadále za stávajících podmínek. Tyto nové podmínky NZÚ platí po celý rok 2025, Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí budou podmínky upravovat pravidelně každý rok.

„Doposud jsme v programu Nová zelená úsporám pomohli více než 600 tisícům domácností, což je přibližně 15 %

všech českých domácností. V této nové etapě, která se otevře 20. února, jsme program nastavili tak, aby podmínky byly skutečně motivační, a to i pro domácnosti, které dosud s renovací váhaly pro nedostatek vstupních investic. Tuto bariéru pomůže odstranit jak dotace vyplácená zálohově předem, tak možnost výhodného úvěru nově i na zateplení v kombinaci s dílčím opatřením od stavebních spořitelců s polovičním úrokem. Navíc podmínky zásadně zjednodušíme, takže ve velké míře odpadá i administrativní zátěž,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík. A dodává: „Zaměřujeme podporu zejména na komplexní renovace, a to v programu Oprav dům po babičce, kde mohou všichni získat

peníze předem a požádat i o výhodný úvěr. Ti, kteří zateplení zkombinují s dalším opatřením, pak mohou získat bonus. Na dílčí renovace mohou všichni zájemci žádat o program NZÚ Light. Pro domácnosti s nižšími příjmy v něm zachovááme zvýhodnění na zateplení až do výše 250 tisíc korun.“

Zůstává i motivační štedrá výše podpory, kvůli které se mnoha domácnostem renovace vyplácí. „Zároveň ponecháváme klouzavé datum, kdy bude do 30. 6. 2025 platit přechodné období, ve kterém budeme uznávat také doklady vydané po 1. lednu 2021, čímž vycházíme vstřícně rozpracovaným projektům, které si nestihly podat žádost před uzavřením příjmu,“ vysvětlil ministr Hladík.

(red)

■ aktuálně

Stát poskytne krajům 2 miliardy korun na opravy silnic II. a III. třídy

Výbor Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) schválil přidělení finančních prostředků ve výši 2 miliardy korun na financování oprav a rekonstrukcí silnic II. a III. třídy ve vlastnictví krajů.

„Původně jsme počítali s tím, že peníze na opravy silnic II. a III. třídy už kraje nebudou dostávat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury, ale přímo, na základě upraveného rozpočtového určení daní. Příjmy krajů by se podle tohoto návrhu v letech 2025 až 2027 zvýšily celkem o 11,2 miliardy korun na úkor státního rozpočtu. Nyní je však potřeba reagovat na skutečnost, že návrh na změnu RUD doposud nezískal v Poslanecké sněmovně podporu,“ vysvětluje tento krok ministr financí Zbyněk Stanjura.

„Finanční prostředky budou rozděleny stejně jako v předchozích letech mezi jednotlivé kraje na základě délky silnic II. a III. třídy v jejich správě,“ říká ministr dopravy Martin Kupka. (red)

Třídění kovových obalů dle nových pravidel: Nyní patří i do žlutých popelnic

Kovové obaly bylo dosud možné třídit skrze šedé popelnice nebo sběrné dvory. Zásadní rozšíření možností třídění ale přináší možnost vhadzovat kovové obaly do žlutých popelnic u rodinných domů. Jedná se o tzv. multikomoditní sběr, který některé obce provozují už delší dobu.

„Nově ale dochází k plošnému rozšíření této možnosti, a to díky dohodě svazů zastřešujících jednotlivé segmenty – města a obce, svazové společnosti a společnosti poskytující komunální služby,“ upozorňuje Ondřej Palan, právník ze společnosti AVE CZ odpadové hospodářství.

Novinka spočívá právě v plošném charakteru opatření. I nadále budou případy obcí, které budou upřednostňovat třídění do speciálních šedých nádob pro kovové obaly. Podstatné ale je, že všude tam, kde není šedá popelnice k dispozici, je možné kovové obaly vhadzovat do popelnic

FOTO: Pixabay.com

žlutých. „Tuto změnu umožnilo dovybavení třídících linek napříč Českou republikou, které jsou si nyní schopny poradit právě s kombinací plastových a kovových obalů. Lidé možnost třídění kovů do žlutých nádob velice vítají, protože tak mohou kovy třídit prakticky na každém rohu. Obce si opatření také pochvalují, protože je vysoce efektivní a navyšuje výsledná čísla třídě-

ní komunálních odpadů,“ uvádí Ondřej Palan.

■ Cesta vytríděných plechovek

Plechovky vytríděné na třídicích linkách jsou dále předávány

k recyklaci. Projdou procesem zpracování, který je přeměnou na schopný materiál pro výrobu nových plechovek nebo jiných kovových výrobků. Kovové obaly jsou přitom jednou z nejlépe recyklovatelných komodit – dle oficiálních dat autorizované obalové společnosti EKO-KOM je zrecyklováno 99 % vytríděných kovových obalů. Proto je škoda každého kovového obalu, který skončí v černé popelnici.

■ Co je cílem nových pravidel pro třídění?

Cílem je rychlé zvýšení míry třídění kovových obalů, a to právě s ohledem na jejich výbornou recyklovatelnost. „S prakticky nulovými investicemi opatření přináší do systému separace kovových obalů až 500 000 sběrných míst v podobě žlutých popelnic. Pro srovnání – zva-

■ kovy

Pozitivní změna

Změnu umožnilo dovybavení třídících linek napříč Českou republikou, které jsou si nyní schopny poradit právě s kombinací plastových a kovových obalů. Lidé možnost třídění kovů do žlutých nádob velice vítají, protože tak mohou kovy třídit prakticky na každém rohu. Obce si opatření také pochvalují, protože je vysoce efektivní a navyšuje výsledná čísla třídění komunálních odpadů.

žované zálohování nápojových plechovek by přineslo pouze 11 000 sběrných míst s odhadovaným nákladem 7 miliard Kč jenom na zavedení systému. Možnost vhadzovat kovové obaly do žlutých popelnic považujeme za krok správným směrem, neboť představuje účinné a levné řešení s okamžitými výsledky. Lidé mají díky tomuto opatření příležitost komfortním způsobem třídit kovové obaly a přispívat tak k šetření primárních zdrojů surovin a ochraně životního prostředí,“ dodává Ondřej Palan. (fuk)